

A Wikipedia működése

by Márton Gyáni

Napjaink egyik legpopulárisabb információforrása a Wikipedia, melyet naponta több 100.000 ember keres fel. Gyors, egyszerű és hasznos weboldal, melyet mindenki ismer, de azt már jóval kevesebben tudják, hogyan is működik. Ez a rendszer az Internet-korszak legnagyobb vívmányai közé tartozik, mint a Google, Youtube, Facebook, Twitter vagy a Yahoo!. Ezek a weboldalak képezik az internetes világ alapját. Mindegyiküket naponta több százmillió felhasználó látogatja, ám a Wikipedia mégis különbözik a többiétől. Amíg a többi nagyhatalmú weboldal mögött haszonleső médiacsászárok állnak, addig a Wikipedia kezdeteitől önerőből az emberek összefogásával érte el mai népszerűségét, hiszen sosem támaszkodott reklám nyújtotta bevételekre. Ez így elsőre nem biztos, hogy nagydolognak hangzik, de ez a mai, pénzirányított világban hatalmas teljesítménynek számít. Ezzel szemben például a Youtube-on a legkisebb reklámért is óriási összeget kell fizetniük a cégeknek, amiből könnyű fenntartani és fejleszteni a rendszert és szervereit. Jimmy Wales és Larry Sanger, a Wikipedia alapítói számára már a kezdetekben fontos volt, hogy a kapitalista rendszer elveivel ellentétben ez a weboldal ne a bevételről, hanem az információ megosztásáról szóljon. Ezt az álmot sikerült valóra váltania, hiszen a Wikipedia máig reklámmentesen működik. Ha az ember böngészésében felkeresi a Wikipedia-t, egy barátságos, de bölcsességet sugalló, fekete-fehér weboldallal találkozik, jobb felső sarkát a virtuális lexikon jellegzetes emblémája foglalja el, mely egy tudományos jelekkel ellátott puzzle-gömb. A kezelőfelület nagy részét különböző apró hírek, információk és újdonságok töltik ki, de a kezdőlap lényege az embléma alatt található keresőmotor és nyelvkiválasztó rendszer. A keresőbe akármit beírhatunk, hiszen szinte biztosan kidob egy pár passzoló szócikket. Hihetetlen, de ez a tömérdek információ nem egy csoport tudós munkájának eredménye, hanem több millió szorgalmas átlagemberé, akik önzetlenül időt és energiát nem sajnálva osztják meg tudásukat az Interneten. Egy-egy ilyen szócikk önmagában nagyon kevés, de ha az emberek milliói írnak cikkeket, akkor idővel hatalmas

adatmennyiség gyűlik össze. Nem véletlen, hogy az embléma puzzle darabokból áll össze, ugyanis ezt a világméretű összefogást szimbolizálja. Itt lép érvénybe az „Egy mindenkiért, mindenki egyért” elv, hiszen ingyen, vagy egy-egy szócikk megírásáért cserébe bárki használhatja a világ legnagyobb naprakész, soknyelvű enciklopédiáját. Miután ebbe a könyvtárba akárki, akármit beírhat sok kérdés felmerült a rendszer megbízhatóságával kapcsolatban. Ezért a Wikipedia kénytelen volt létrehozni a saját ellenőrző rendszerét a Wikimedia-t. Ez minden fejlettebb országban működik, feladata a helyi lakosság írásainak ellenőrzése és javítása. Így garantálják a enciklopédia megbízhatóságát. Sajnos az ellenőrző rendszert és a szerveret sem lehet ingyen működtetni, ezért a Wikipedia-t kisebb-nagyobb adományokból tartják fent. Így a világ legeredményesebb weboldala, mely nagyobb pénzüsszegek nélkül fogott össze több millió embert és segíti még ennél is többjüket a mindennapokban.